

Stefredaktør

EINAR SKAVLAN

Henv. kl. 13.30—14.30.

Redaksjonssekretær

ROALD STORSLETEN

Redaktør for nyhetsavdeling

GUNNAR LARSEN

Henv. kl. 13.30—14.30.

Disponent

ARNE RØGEBERG

Akersgata 32 — Sentralbord: 41 68 90

114722

MASKERT AMNESTI

3-3-50.

Dagbl.

Det forslag til forandring i lovene om soning av landssvikdommer, som ble fremsatt forleden av en del stortingsmenn av alle partier, var tydelig nok. Det gikk ut på at en lang rekke av fanger, som er dømt for landssvik til dommer helt opp til 20 års fengsel, straks skal slippes ut. Dessuten at alle dommer i landssviksaker heretter skal gjøres betinget — med andre ord: de skal slett ikke utsones, hvis den dømte ellers skikker seg vel.

Et par eiendommelige unntagelser er gjort: for mordere og angivere. Begynner man først å legge en moralsk målestokk på forbrytelsene, faller hele grunnlaget for lovendringen sammen. Er egentlig det å melde en mann til politiet verre enn så mange andre arter av landsforræderi?

Det har før vært tale om amnesti: det vil si hel opphevelse av dommen. Det førte ikke fram. Dette er nøyaktig det samme på en annen måte. Det er en maskert amnesti. Hovedsaken er at dommene skal ikke fullbyrdes; de skyldige skal slippes fri.

Forslaget kommer knapt 5 år etter at krigen er slutt. Alle som det her gjelder har sittet i fengsel mindre enn 5 år; de fleste kortere. Det vil si, at statsmyndighetene plutselig forandrer de straffelovene, som med alminnelig tilslutning ble vedtatt etter krigen, til langt mildere straffer.

Grunnen er klar; de dømte skal «vinnast tilbake til samfunnet», som det heter i forslaget. De som svek landet for knapt 5 år siden, som gikk fienden tyskerne til hån, skal anses som gode norske medborgere igjen. Tror noen at de virkelig er det? Med velberedd hu valte de Tyskland framfor sitt eget land. Det er intet som helst som tyder på at de har skiftet mening. Den gang da vi

forræderi vil det ikke være mulig å begå.

Skal vår harme over de landsmenn, som svek landet, så lett glemmes, vil det bli et dypt og sviende nederlag for offentlig norsk moral. Alle vil vite, at sviker de landet en gang til, kan de ta det lett. Det var ingen brennende skam. Velmenende bløyd og tankeløse tingmenn vil komme styrkende og prøve om de ikke skulle kunne «vinnast tilbake til samfunnet». Det samfunn, som de har forrådt.

Forslaget kommer knapt 5 år etter at krigen er slutt. Alle som det her gjelder har sittet i fengsel mindre enn 5 år; de fleste kortere. Det vil si, at statsmyndighetene plutselig forandrer de straffelovene, som med alminnelig tilslutning ble vedtatt etter krigen, til langt mildere straffer.

Grunnen er klar; de dømte skal «vinnast tilbake til samfunnet», som det heter i forslaget. De som svek landet for knapt 5 år siden, som gikk fienden tyskerne til hånde, skal anses som gode norske medborgere igjen. Tror noen at de virkelig er det? Med velberådd hu valte de Tyskland framfor sitt eget land. Det er intet som helst som tyder på at de har skiftet mening. Den gang da vi alle sammen hadde krigens redsler klart for oss, ble straffene satt etter samfunnets sikre oppfatning. Folk er begynt å glemme krigen. De fleste, som ikke var de modigste, er tilbøyelig til å unnskyldes. Men det kan norsk rett ikke gjøre.

*

Det er de alvorligste, de mest bevisste forbrytelser mot Norges frihet, det her gjelder. Går vi til alminnelig fritagelse nå vil det være å si, at hele den offentlige forargelse mot landsforræderiet bare var spillfekteri. Det var slett ikke så farlig. Dommen kan gjøres «betinget». Betinget av hva? Et nytt land,